

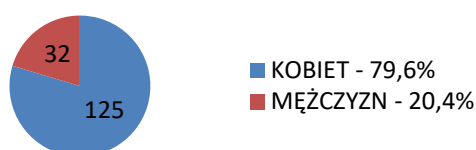
Raport podsumowujący rezultaty działań zrealizowanych w ramach projektu i wyniki ankiety dla rodziców

Realizacja projektu „Świdnica przeciw przemocy” zintensyfikowała działania edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie. Działania zrealizowane w projekcie pokazują, że na te formy pomocy i edukacji jest zapotrzebowanie wśród mieszkańców Świdnicy. Połączenie działań informacyjnych: plakaty, broszury, informacje medialne o realizowanych warsztatach i terapii, pozwoliło na dotarcie z przekazem do większej liczby odbiorców. Odbiór projektu pokazuje, że istnieje konieczność systematycznego organizowania warsztatów dla rodziców oraz nagłaśniania problemu w lokalnych mediach.

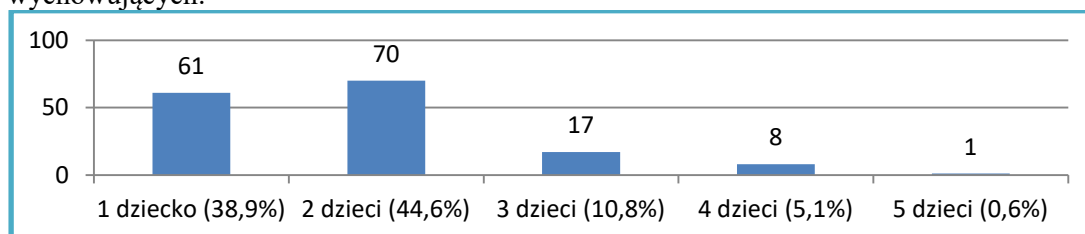
Ankieta skierowana była do rodziców i opiekunów objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz do wszystkich chętnych mieszkańców Świdnicy. Jej założeniem było zebranie informacji na temat postaw rodzicielskich i sposobów radzenia sobie w sytuacjach problemowych, w celu ustalenia odpowiedniej do potrzeb i oczekiwań rodziców oferty działań zapobiegających wystąpieniu przemocy w rodzinie.

Formularz ankiety dostępny był w formie papierowej w siedzibach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich. Ankiety można było również wypełnić elektronicznie wchodząc na stronę: <https://forms.gle/5hZ1D7JAHxpR5mwSA>

W badaniu udział wzięło 157 rodziców:

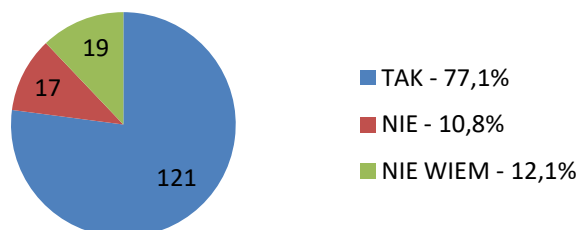

wychowujących:

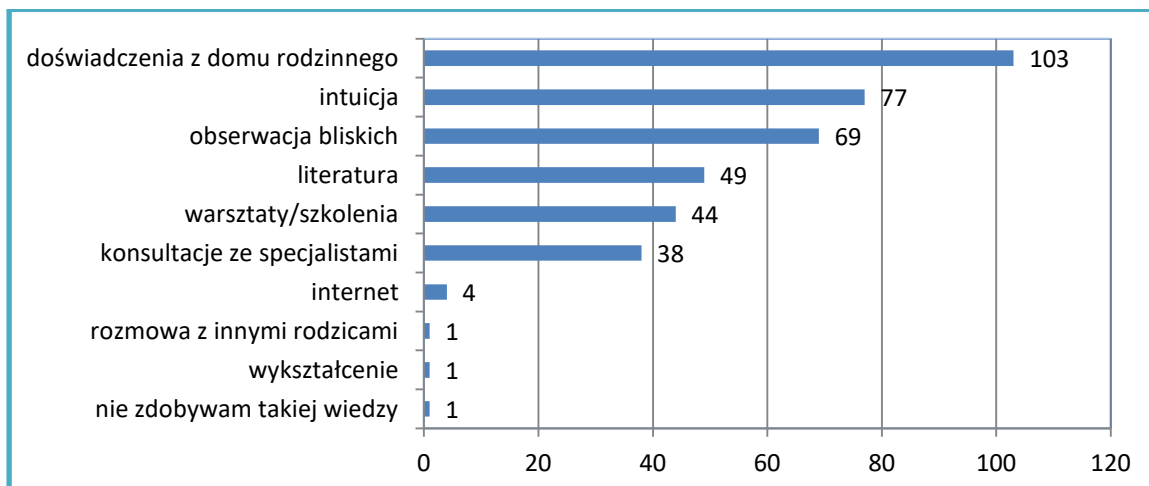
Zadano 16 pytań, z czego 9 stanowiły pytania zamknięte, pozostałe były otwarte lub częściowo otwarte.

1. Czy odczuwa Pani/Pan potrzebę zdobywania wiedzy na temat rozwoju fizycznego/psychicznego dziecka?

Zdecydowana większość ankietowanych rodziców (77,1%) deklaruje, że oczekuje wsparcia w zakresie zdobywania wiedzy na temat rozwoju fizycznego i psychicznego swoich dzieci. Oferta edukacyjna w tym zakresie powinna zawierać wiedzę specjalistyczną, jednak przygotowaną w przystępnej dla każdego rodzica formie, by możliwe było dotarcie z nią do jak największego grona rodziców. Uwzględnić w niej należy, jaki wpływ na rozwój fizyczny i psychiczny dziecka ma dorastanie w środowisku dotkniętym przemocą.

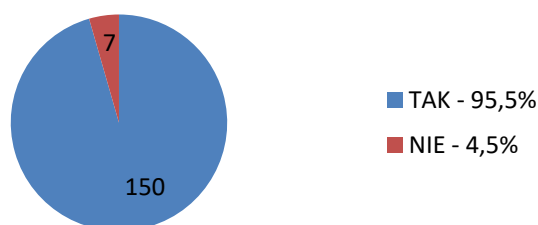
2. W jaki sposób zdobywa Pani/Pan wiedzę na temat wychowania?

W pytaniu można było wymienić maksymalnie 3 odpowiedzi, wybierając je spośród wskazanych propozycji lub wpisując własną odpowiedź. Wyniki odpowiedzi na pytanie wskazują, że zachowania rodziców wobec dzieci determinuje dom, w którym sami się wychowali. 65,6% ankietowanych rodziców swoją wiedzę na temat wychowywania dzieci wyniosło z domu rodzinnego i 43,9% z obserwacji bliskich. Odpowiedzi te wskazują na to, że o kształtowaniu przyszłych umiejętności wychowawczych dziecka stanowi funkcjonowanie systemu rodzinnego, w którym dorasta.

W profilaktyce przemocy w rodzinie należy planować działania bezpośrednio adresowane przede wszystkim do rodziców, ponieważ ich dzieci będą powielać zachowania wyniesione z domu. Niezbędny jest ktoś, kto umiejętnie pokieruje nabywaniem przez rodziców odpowiednich umiejętności wychowawczych.

3. Czy wychowanie ma wpływ na kształtowanie się charakteru dziecka?

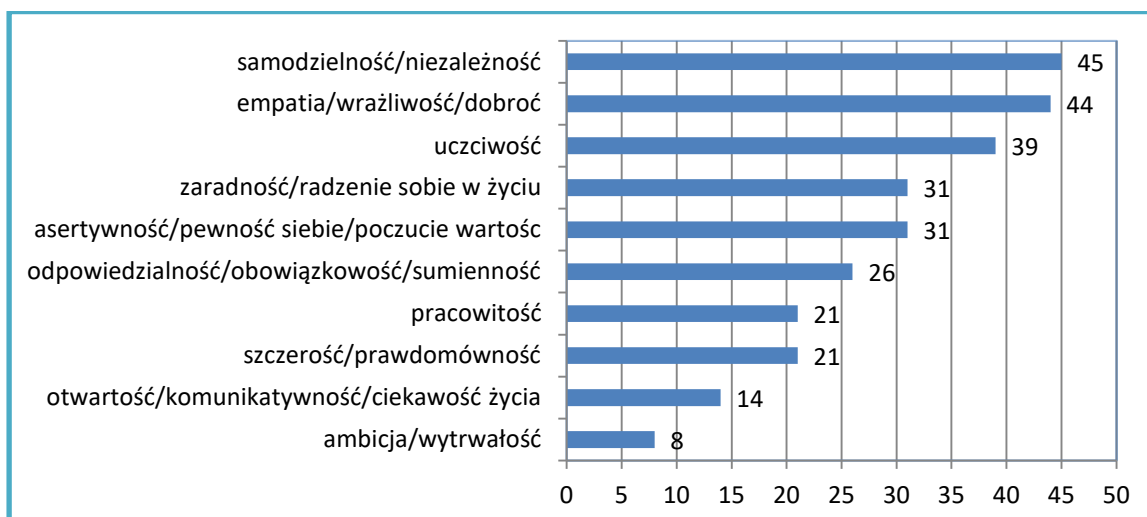
Rodzice zdają sobie sprawę z tego, że to od nich zależy, jakimi dorosłymi staną się ich dzieci. Od ich umiejętności w obszarze wychowania, odpowiedniej wiedzy, postaw rodzicielskich, sposobów reakcji na różne sytuacje w życiu i reakcji na zachowanie dziecka oraz umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie i poza nią.

Ofertę adresowaną do rodziców w tym zakresie należy skoncentrować na kształtowaniu prawidłowych relacji i umiejętności rodzicielskich wobec dzieci bez przemocy. Dostosowując

formy oferty należ uwzględnić to, że nauka nowych zachowań dokonuje się poprzez praktykę, przy współpracy i porozumieniu z adresatem działań.

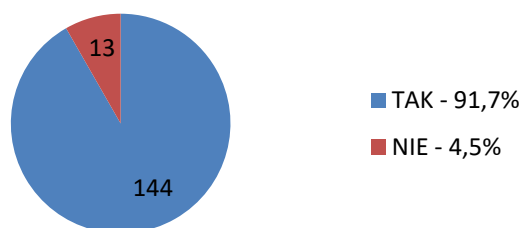
4. Jakie cechy charakteru chce Pani/Pan, by wykształciły Pani/Pana dzieci?

W pytaniu można było wymienić maksymalnie 5 dowolnych cech charakteru, które rodzice chcieliby w przyszłości widzieć u swoich dzieci. Na pytanie odpowiedzi udzieliło 141 osób. Rodzice wskazali blisko 80 różnych cech. Zostały one pogrupowane na zbliżone do siebie. Poniższy wykres przedstawia 10 najczęściej wymienianych grup cech.

Z przedstawionych najczęściej przez rodziców propozycji odpowiedzi wynika, że ich celem jest ukształtowanie niezależnego, samodzielnego i wrażliwego dorosłego. Jednocześnie dzięki wewnętrznej dyscyplinie i wyposażeniu w poczucie własnej wartości i ciekawość życia radzić sobie będzie z różnymi sytuacjami.

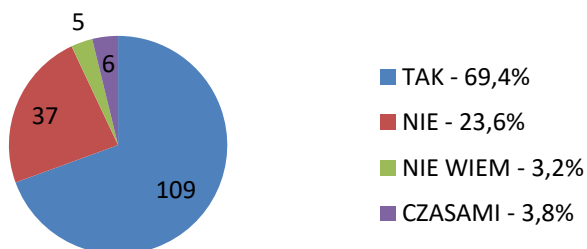
5. Czy wie Pani/Pan, jak umiejętnie chwalić dziecko?

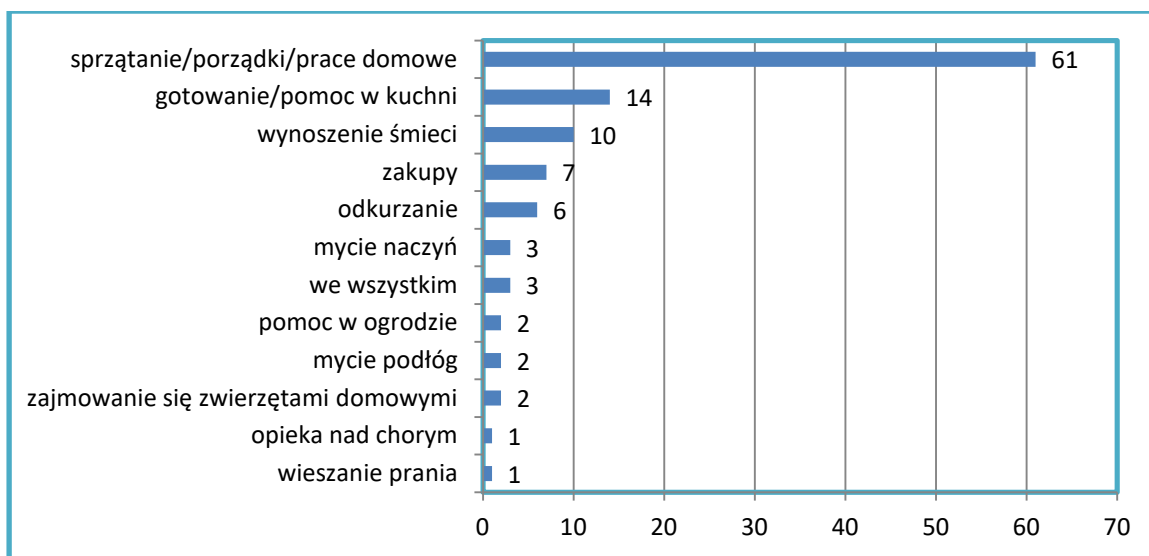
Blisko 92% ankietowanych rodziców uważa, że potrafi umiejętnie chwalić dziecko. Psychologowie potwierdzają, że chwalenie wzmacnia zachowanie, jest dla dziecka sygnałem i motywacją do działania i powtarzania pozytywnych zachowań. Chwaląc dzieci wzmacniamy również ich poczucie własnej wartości i pomagamy budować pozytywną samoocenę.

Warto więc podejmować działania, które upewnią rodziców w przekonaniu, o tym jak ważne jest umiejętne chwalenie dziecka. Z informacją o tym, jak prawidłowo chwalić dziecko należy trafić szczególnie do tej części rodziców, którzy nie mają takiej umiejętności, czego konsekwencją może być doświadczanie trudności opiekuńczo-wychowawczych.

6. Czy Pani/Pana dziecko chętnie pomaga w domu?

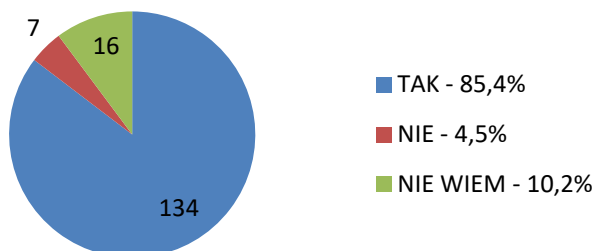
Przy odpowiedzi „tak” rodzice wymienili następujące prac, w których dzieci pomagają:

Blisko 24% ankietowanych rodziców przyznaje, że ich dzieci nie uczestniczą w wykonywaniu prac domowych, a prawie 4%, że tylko czasami. Rodzice nie zawsze mają jasno sprecyzowane poglądy na temat tego, co jest najlepsze dla ich dzieci. Czy posiadanie obowiązków domowych wpływa pozytywnie na rozwój i wychowanie dziecka, czy rzeczywiście pomoże mu w dorosłym życiu, a może brak obowiązków zapewni mu szczęśliwe dzieciństwo. Czasem rodzicom zdarza się wyręczać dziecko w pracach domowych, lub nie wiedzą jak przekonać go do włączania się w prace domowe.

W działaniach edukacyjnych dla rodziców należy zwrócić uwagę na to, jaki wpływ na naukę systematyczności i poczucia odpowiedzialności dzieci ma udział w wykonywaniu obowiązków domowych. Działania oprócz należy na wiedzy specjalistów zajmujących się na co dzień efektywnym wychowywaniem dzieci.

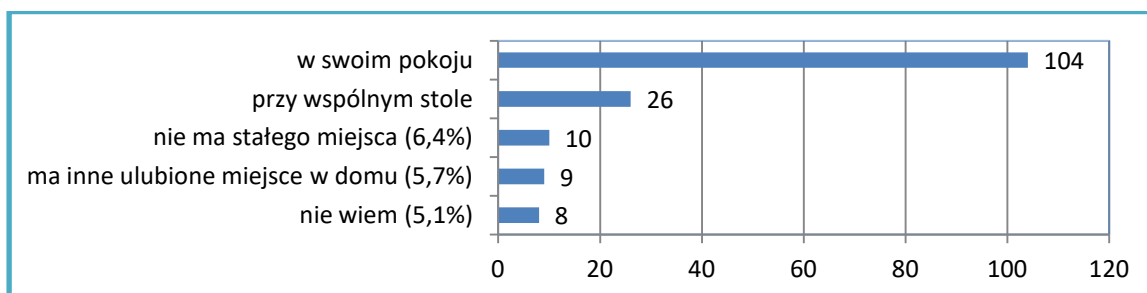
7. Czy ma Pani/Pan poczucie, że gdy dziecko ma jakiś problem, to szuka rady lub pomocy u Pani/Pana?

Dla zdecydowanej większości ankietowanych rodziców, bliska jest im kwestia zaufania i otwartości dziecka. 85,4% badanych ma poczucie, że jest dla dziecka właściwą osobą, u której szukać będzie wsparcia w trudnej sytuacji, wymagającej rady dorosłego.

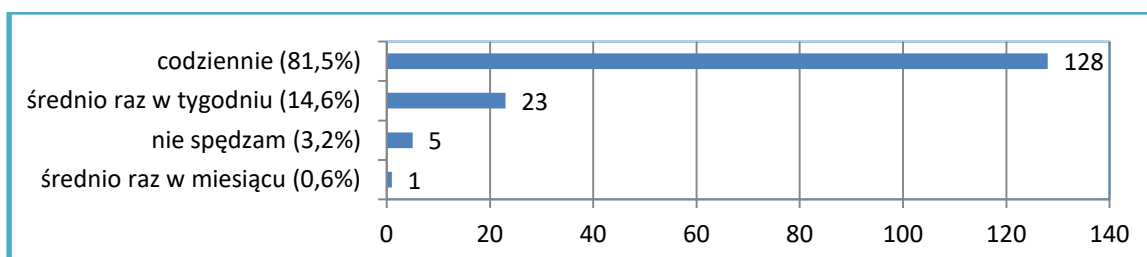
Planując działania edukacyjne dla rodziców należy uwzględnić problematykę mierzenia się przez rodziców z trudnymi dla dziecka sytuacjami w jego życiu, które wymagają umiejętnego i prawidłowego reagowania na jego problemy.

8. Gdzie Pani/Pana dziecko najczęściej odrabia prace domowe?

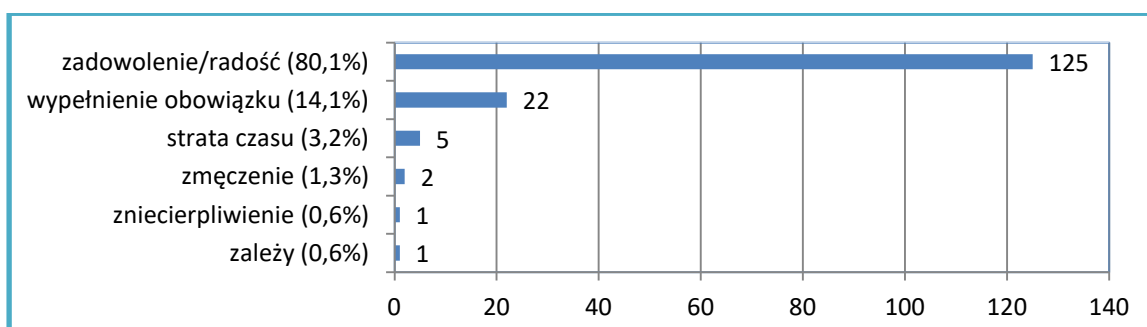
Dziecko powinno mieć stworzone odpowiednie warunki do pracy, co jest istotne dla jego efektywnej nauki. Musi też nauczyć się pracować samodzielnie. Blisko 72% ankietowanych rodziców przyznaje, że ich dzieci odrabiają lekcje w swoim pokoju lub w innym ulubionym miejscu.

9. Czy spędza Pani/Pan czas wolny ze swoim dzieckiem?

Mimo zaabsorbowania codziennymi obowiązkami, 81,5% badanych rodziców deklaruje, że codziennie spędza czas wolny z dzieckiem. Jest to ważne dla budowania relacji i bezpiecznej więzi z dzieckiem. Jednocześnie dzieci poznają wzorce, które powielać będą we własnych rodzinach w przyszłości.

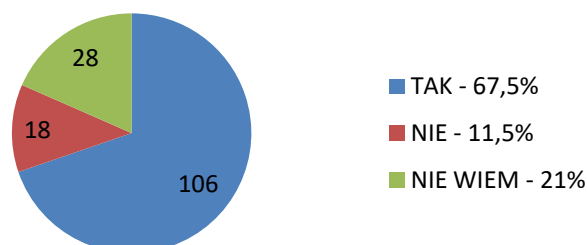
10. Co czuje Pani/Pan spędzając czas wolny z dzieckiem?

W pytaniu można było wskazać na jedną z propozycji lub wpisać własną odpowiedź. Odpowiedzi udzieliło 156 osób. Dorośli przekazują młodszemu pokoleniu wskazówki dotyczące spędzania czasu wolnego nie tym, co mówią, ale głównie swoją postawą. Dzieci obserwując

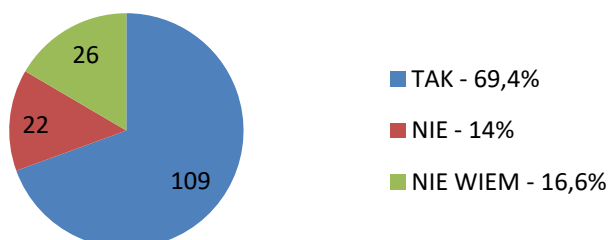
zachowania rodziców wykształcają swoje własne podejście do wielu spraw. W rodzinach, gdzie dorośli spędzają wspólnie czas z dziećmi, nie okazując przy tym znudzenia, czy zniecierpliwienia, istnieje większe prawdopodobieństwo, że dziecko będzie widziało w takim działaniu więcej korzyści i będzie ten wzorzec powtarzało. 19% ankietowanych rodziców przyznało, że nie odczuwają zadowolenia spędzając czas wolny ze swoim dzieckiem.

11. Czy potrafi Pani/Pan radzić sobie z agresją dziecka, pokonywaniem złości?

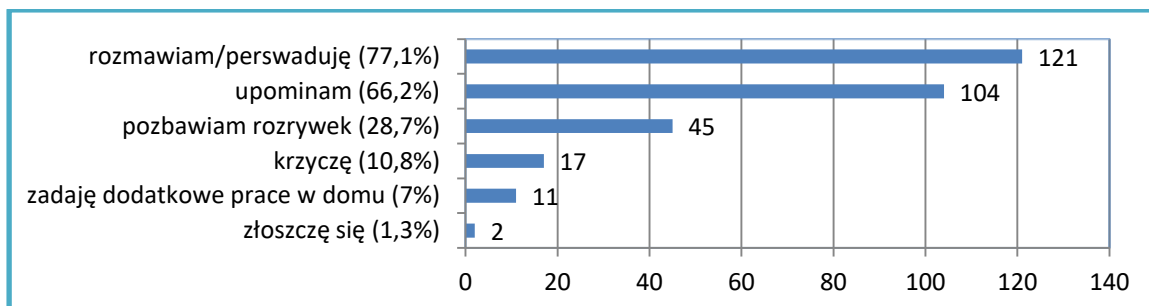
Agresja jest zachowaniem, za którego pomocą ludzie próbują sobie radzić z emocjami. Naturalnym jest, że zachowania takie pojawiają się u dzieci, ponieważ nie mają jeszcze wypracowanych mechanizmów radzenia sobie ze złością i wyładowują ją właśnie poprzez zachowania agresywne – krzyk czy przemoc. Prawie 30% ankietowanych rodziców nie może jednoznacznie powiedzieć, że wie jak sobie poradzić z agresją dziecka i pokonywaniem złości. W działaniach edukacyjnych dla rodziców należy uwzględnić wpływ niewłaściwych reakcji na wzmocnienie przyszłych agresywnych zachowań dziecka w dorosłym życiu.

12. Czy potrafi Pani/Pan karać dziecko bez krzywdzenia (np. kary fizyczne, poniżanie, krytykowanie)?

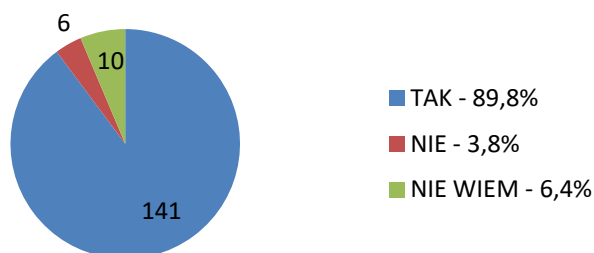
Rodzice chcą być „dobrymi rodzicami” dla swoich dzieci. Czasem jednak dają się ponieść silnym emocjom, które wyładowują na dziecku. Nie zawsze jest to działanie celowe, lub wynika ze złej woli rodzica. Bardziej jest efektem braku odpowiednich kompetencji i świadomości, jaki wpływ na przyszłe zachowania dziecka będą mieć jego „chwile słabości”. Ponad 30% ankietowanych rodziców przyznało że nie wie, jak karać swoje dziecko nie krzywdząc go. Konieczne są działania edukacyjne dla rodziców, które uświadomią im, jaki wpływ na rozwój emocjonalny, poczucie wartości, wzmocnienie reakcji obronnych dziecka ma krzywdzenie go, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Jakie będzie mieć to konsekwencje w funkcjonowaniu psychicznym, emocjonalnym i społecznym w jego dorosłym życiu.

13. Jak reaguje Pani/Pan na złe zachowanie dziecka?

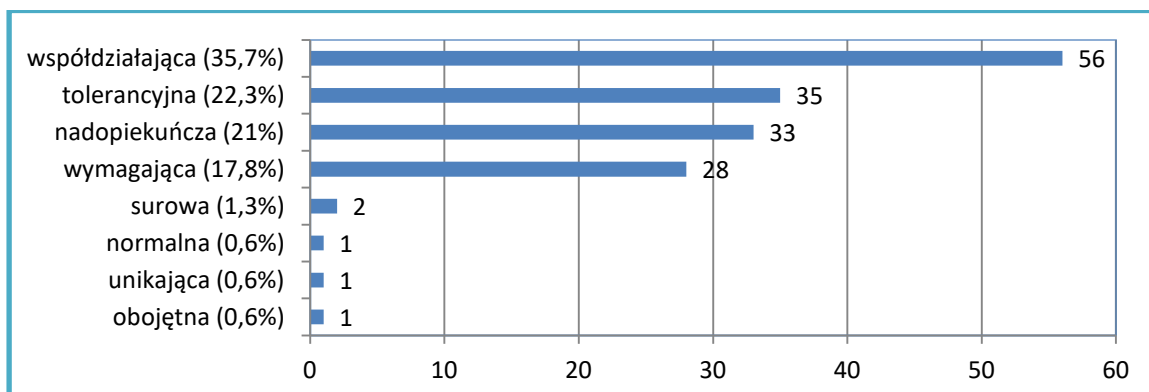
W pytaniu można było wymienić maksymalnie 3 odpowiedzi, wybierając je spośród wskazanych propozycji lub wpisując własną odpowiedź. Rodzice rozumieją, jak dużą rolę w budowaniu prawidłowych zachowań dziecka odgrywa rozmowa. Ponad 77% ankietowanych rodziców w sytuacji złego zachowania rozmawia z dzieckiem. Ok. 12% rodziców przyznało, że krzyczy lub złości się.

14. Czy pozwala Pani/Pan swojemu dziecku, w pewnych okolicznościach, stosownie do jego wieku, na samodzielne dokonywanie wyborów?

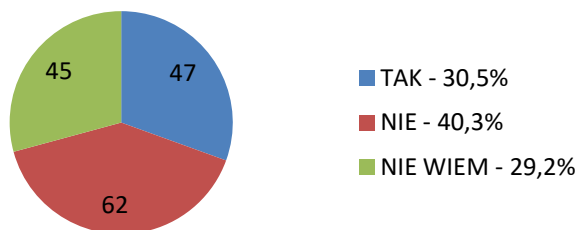
Wychowując rodzice powinni pamiętać o postrzeganiu dziecka, jako człowieka ze wszystkimi ludzkimi reakcjami i cechami, jako odrębnej jednostki, z prawem do samodzielnego myślenia i podejmowania decyzji. Blisko 90% ankietowanych rodziców przyznało, że pozwala swoim dzieciom na samodzielne decydowanie o dokonaniu wyboru.

15. Jak Pani/Pan określi swoją postawę wobec dziecka?

W pytaniu można było wskazać na jedną z propozycji lub wpisać własną odpowiedź. Działania adresowane do rodziców powinny uwzględniać edukację w zakresie budowania z dzieckiem dobrych i trwałych więzi, opartych na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i zaufaniu, pozbawionych agresji i przemocy.

16. Czy czuje Pani/Pan, że potrzebuje wsparcia specjalistycznego w zakresie wychowywania swojego dziecka (np. w formie porady psychologicznej, warsztatów)?
Odpowiedzi udzieliły 154 osoby.

Formy wsparcia, jakiego oczekują rodzice, którzy udzielili odpowiedzi „tak”:

- indywidualna porada specjalistyczna – 21 osób
- warsztaty – 4 osoby
- rozmowa z innymi rodzicami – 1

*Badanie ankietowe jest częścią projektu „Świdnica przeciw przemocy”,
dofinansowanego ze środków Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w ramach
Programu Ochronowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego
w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”*